

mig, er den Ret, der gives de nuværende Fæstere til veibliffelig at forlange Forholdet for deres Vedkommende forandret, den Ret, som her uden nogen i de enkelte Tilfælde trængende Grund eensidigt gives den ene contraherende Part til at faae en ved Frivillighed indgaaet Contract forandret. Det er de to Sider, jeg her har anført, som idetmindste forekomme mig at kræve en Drøftelse ogsaa af denne Deel af den lovgivende Magt. Der er visse Spørgsmaal saa betydelige, saa store, at ingen Afdeling af den lovgivende Magt kan give sit Samtykke dertil uden efter en alvorlig Prøvelse, naar ikke denne Afdeling af den lovgivende Magt vil nedsette sin Betydning alveles. Men der er en anden Omstændighed, der ikke kan være uden Indflydelse paa denne Sags tilkommende Behandling. Jeg skal ikke paa nogen Maade kritisere, hvad der er yttret paa det Sted, hvor Loven først er bleven behandlet, men blot minde om Noget, der staaer trykt i Rigsdagstidenden, minde om, at der er ikke Faa, der have udtalt, at de stemte for Lovforslaget for Principets Skyld, uagtet de ansaae Lovforslaget, saaledes som det nu var, for ikke egnet til at blive til Lov, at der er flere, der have betegnet, at de stemte for Udkastet, kun fordi det var en Demonstration, for at bevæge Regjeringen til at tage Initiativet. Hvis man her deler denne Mening, venter man altsaa, at Regjeringen skal modsætte sig Udkastet, vil anvende sit Veto. Man venter altsaa et Veto af Regjeringen, og det sandelig ikke i en liden, men i en af de største Sager, hvorpaa det kunde komme til Anvendelse. Men, venter man det, saa skylder man i ethvert Tilfælde sig selv, og man skylder Regjeringen det ligesaa fuldt, at man her overfor Regjeringen vedtager et Lovforslag, som man formoder, den vil forkaste, i en saadan Stikfælde, at man med frelst Samvittighed, indtil det Allermindste kan sige: det burde blive til Lov. Hvis der er Majoritet for Forslaget, bør denne Majoritet kunne sige: Regjeringen skal ikke have det Paaskud, at Lovforslaget er saa ueheldigt i sin Form eller blot i enkelte Dele, at et saadant ikke kan blive til Lov, men maa kun betragtes som et Incitament til en Fremlæggelse af Udkast til en

anden Lov om samme Gjenstand. Naar man staaer ligeoverfor Spørgsmaalet om Anvendelsen af det kongelige Veto, bør man have reent Jod at staae paa; man bør ikke foreslægge for Regjeringen Andet, end hvorum man kan sige: Det kan Regjeringen sanctionere fuldstændig; det er efter vor Overbevisning ikke blot Grundtrækkene til en Lov, men det er en i alle Henseender vel udarbejdet og gjennemtaant Lov, som vi med rolig Samvittighed kunne overlade Regjeringen til Gjennemførelse. De, der altsaa ikke ere tilfredse med Lovens Princip, ville i ethvert Tilfælde forlange den nøie prøvet, men jeg troer, at selv de, der ere tilfredse med Lovens Princip — eller da ialtsald i det Væsentlige —, men som søle, at Forslaget idetmindste ikke i den Form, hvori det nu foreligger, bør kunne blive til Lov, maae ligesaa stærkt holde paa, at det underkastes en omhyggelig Prøvelse og Overveielse.

Schon. Jeg skal tillade mig med Hensyn til hvad der blev yttret af den sidste ærede Taler om at lade Sagen overgaae til en Comitee at bemærke, at forsaavidt vi ønske, at Sagen skal komme for Regjeringen, vil dette neppe blive muligt, hvis det skeer. Dertil kommer, at der vel kan være Adskilligt at erindre imod Lovforslaget, som det nu foreligger, men at jeg dog troer, at Grundprinciperne i det kunde benyttes saaledes, at vi kunne foranledige Regjeringen til — dersom den vilde bruge sit Veto imod denne Lov, hvilket neppe vilde overraske — paa dette Grundlag at fremkomme med et Lovforslag i næste Sessjon. Naar jeg i den forrige Sessjon stemte for den Dagsorden, der da var foreslaaet, troer jeg, at jeg meget mere tør stemme for dette Lovforslag; thi efter min Overbevisning griber dette Lovforslag ikke nær saa dybt ind til Godsæernes Disfaveur, som den vedtagne Dagsorden. Det forekommer mig tvertimod, at der ved dette Lovforslag er taget alle de Hensyn til Godsæerne, som det er muligt at tage ved en saadan Sag. Den sidste ærede Taler har, som et af de Punkter, der vilde bevirke, at han ikke kunde stemme for Loven, hvis de bleve staaende, nævnt Taxationer. I det forrige